

UCHWAŁA Nr XIV/110/16

RADY GMINY OSIE

z dnia 7 września 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Osie na lata 2016-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 poz. 446) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 poz. 930) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Osie na lata 2016 -2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Gminy

(-) Roman Waśkowski

Uzasadnienie

Dokument „Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego województwa kujawsko- pomorskiego na lata 2014- 2020” określa cele szczegółowe Osi Priorytetowych, cele poddziałania, listy wskaźników rezultatu, produktu oraz typy projektów, które zostaną zakwalifikowane do dofinansowania.

Z uwagi na powyższe zaszła konieczność opracowania Programu Aktywności Lokalnej na lata 2016- 2020. Program ten jest jednym z narzędzi projektu „Integracja społeczna- przyszłością w Gminie Osie”, realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem programu jest zwiększenie potencjału społeczno- zawodowego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez aktywizowanie społeczności, przy użyciu instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY OSIE
NA LATA 2016 - 2020**

Spis treści

Wstęp

Opis sytuacji problemowej

I. Podstawa prawna

II. Adresaci Programu

III. Miejsce realizacji programu

IV. Realizatorzy Programu i partnerzy

V. Finansowanie Programu

VI. Metody pracy wykorzystywane do realizacji Programu

VII. Cel główny, cele szczegółowe oraz kierunki działań

VIII. Przewidywane efekty

IX. Monitoring i ewaluacja

Wstęp

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014- 2020 w ramach Osie Priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo oraz Osie Priorytetowej 11 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność, ośrodki pomocy społecznej mają możliwość pozyskiwania środków na realizację zadań publicznych w ramach projektów konkursowych.

Głównym założeniem RPO W K-P w ramach poszczególnych Osie jest promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Inicjowanie i realizacja działań służące odnowie społeczno- gospodarczej poszczególnych obszarów wiejskich.

Założeniem do opracowania Programu Aktywności Lokalnej na poziomie gminy jest wskazanie celu głównego i celów szczegółowych w zakresie włączenia społecznego, walki z ubóstwem w odniesieniu do konkretnych środowisk zamieszkujących dane terytorium lub do konkretnych grup społecznych.

Nieustannie zmieniająca się rzeczywistość społeczna, wymusza na instytucjach działających w obszarze polityki społecznej poszukiwanie nowych rozwiązań i usprawnienia realizowanych działań. Możliwość taką daje Program Aktywności Lokalnej, który jest szeregami działań na rzecz aktywizacji społeczno- zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa w/w osób w życiu społecznym i zawodowym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Istotne staje się podejście całościowe, zakładające objęcie opieką nie tylko jednostkę cele także otoczenie. Rodzina jako fundament życia społecznego, powinna od samego początku być wspierana w trudnościach ukierunkowywana, by mogła w przyszłości umiejętnie i samodzielnie rozwiązywać problemy. Działaniami objęta ma zostać nie tylko najbliższa rodzina ale i otoczenie gdyż daje to możliwość skutecznej walki z wykluczeniem społecznym.

Osie jest gminą wiejską położoną w północno- środkowej Polsce, na obszarze Pojezierza Południowobałtyckiego, w północnej części województwa kujawsko- pomorskiego. Zajmuje 209,6 km². Do gminy oprócz Osia będącego głównym ośrodkiem społecznym i siedzibą władz gminy i wszystkich ważniejszych instytucji należy dziesięć sołectw: Brzeziny, Wałkowiska, Radańska, Miedzno, Jaszcz, Stara rzeka, Pruskie, Tleń, Wierzchy i Łązek. Ludność gminy Osie liczyła na koniec 2015 roku- 5477 osób.

Zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie na lata 2014- 2020, za najważniejsze obszary wymagające wsparcia uznano: wsparcie rodziny, poprawę jakości życia i aktywizację osób niepełnosprawnych, wsparcie osób starszych, rozwój kapitału społecznego.

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS za rok 2015 wynika, że głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: ubóstwo 145 rodzin; bezrobocie- 92 rodziny; niepełnosprawność- 92 rodzin; długotrwała lub ciężka choroba- 65 rodzin; alkoholizm- 29 rodzin; bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych- 26 rodzin. Ośrodek Pomocy Społecznej objął wsparciem 217 rodzin.

Liczba osób bezrobotnych w gminie Osie według danych Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2014 wynosi 198 w tym 114 kobiet. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby do 25 r. życia, osoby do 30 r. życia, osoby powyżej 50 r. życia, bez kwalifikacji zawodowych, długotrwale bezrobotne stanowią większość wśród ogółu osób zarejestrowanych w PUP. Długotrwale bezrobocie między innymi może generować problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Często bywa tak, że te dwa zjawiska łączą się ze sobą (tzn. z reguły osoby nie posiadające zatrudnienia borykają się z problemem co w dalszej kolejności prowadzi do ich wykluczenia zawodowego jak i społecznego.

Ważną grupą społeczną, którą należy objąć wsparciem, a która również stanowi grono osób korzystających z pomocy społecznej to osoby niepełnosprawne dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą. Osoby te również narażone są na ubóstwo i wykluczenie społeczne i zawodowe. Stąd też ważnym jest podjęcie różnorodnych działań w zakresie aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej dla osób z w/w grup społecznych. Osoby te wymagają szczególnej pomocy w postaci instrumentów aktywizacji z uwagi na wysokie zagrożenie ubóstwem relatywnym, które może dotknąć aż 19% społeczeństwa (woj. kujawsko - pomorskie zajmuje dziewiątą pozycję wśród województw zagrożonych ubóstwem relatywnym, źródło: BDL GUS).

Program Aktywności Lokalnej zakłada, że w wyniku zastosowania instrumentów aktywizacji wobec konkretnych środowisk zamieszkujących dane terytorium lub konkretnych grup społecznych wzrośnie zdolność do zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnej sytuacji, które mają największe trudności z wejściem na rynek pracy, pobudzi do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

I. Podstawa prawna

Dokument ten stanowi uzupełnienie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie na lata 2014- 2020 oraz koresponduje z koncepcjami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych takich jak:

- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.
 - Strategia Rozwoju Kraju 2020 (przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dnia 25 września 2012 r.)
 - Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020
 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko- Pomorskiego na lata 2014- 2020
 - Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko- pomorskiego do roku 2020- Plan modernizacji 2020+
- W powyższych dokumentach opracowanych na poziomie unii europejskiej, krajowym, regionalnym oraz na poziomie samorządowym zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno-gospodarcemu kraju. Wsparcie w ramach Priorytetów Inwestycyjnych ukierunkowane jest na podniesienie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, które doświadczają największych trudności z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. Interwencja w ramach PI ma również oddziaływać na niwelowanie przyczyn ubóstwa i wykluczenia tj. bezrobocie, choroba czy niepełnosprawność. Złożony charakter występujących barier sprawia, że konieczne jest podejmowanie kompleksowych i zindywidualizowanych działań pomocowych realizowanych z uwzględnieniem współpracy służb społecznych. Ważnym elementem w zapobieganiu wykluczeniu jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych chwilach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji.

II. Adresaci programu

Program skierowany jest do:

- grupy społeczne,
- członkowie społeczności,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich otoczenie.

III. Miejsce realizacji programu

Gmina Osie

IV. Realizatorzy programu i partnerzy

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu
2. Urząd Gminy Osie
3. Jednostki organizacyjne gminy
4. Policja
5. Organizacje pozarządowe
6. Lokalni przedsiębiorcy

V. Finansowanie programu

Program będzie finansowany głównie ze środków EFS. Ponadto w miarę możliwości zostaną wykorzystane:

- a) środki własne gminy,
- b) źródła zewnętrzne, w tym:
 - dotacje,
 - budżet państwa,
 - inne źródła prywatne,
 - inne środki zewnętrzne.

VI. Metody pracy wykorzystywane do realizacji programu

1. Środowiskowa praca socjalna- działania realizowane przez pracowników socjalnych, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi, w tym wykorzystanie kontraktu socjalnego.
2. Metoda indywidualnego przypadku- jest sposobem pomocy realizowana przez pracownika socjalnego, w którym poprzez analizę sytuacji jednostki borykającej się z jakimś problemem w kontekście środowiska, prowadzi do opracowania diagnozy przypadku oraz planu postępowania i podjęcia działań profilaktycznych, kompensacyjnych lub terapeutycznych angażując jednostkę w cały proces pomocy dla jej dobra.
3. Metoda organizowania środowiska lokalnego- polega na ulepszaniu sytuacji społecznej, lokalnej w oparciu o wspólnie wypracowany plan działania, stanowi pewnego rodzaju sztukę planowania stosunków społecznych w życiu społeczności lokalnej.
4. Instrumenty aktywnej integracji- szereg instrumentów z zakresu aktywizacji społecznej, edukacyjnej, zawodowej i zdrowotnej, o których mowa w Regionalnym Programie Operacyjnym województwa kujawsko- pomorskiego, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo.
5. Działania o charakterze środowiskowym- inicjatywy integrujące, obejmujące m. in. edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, kulturalnym, edukacyjnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VII. Cel główny, cele szczegółowe oraz kierunki działań

1. Celem głównym Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Osie jest aktywne uczestnictwo w życiu społeczno- zawodowym osób zagrożonych ubóstwem, wykluczeniem społecznym, przy użyciu instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym.
2. Cele szczegółowe:
 - podniesienie zdolności do zatrudnienia osób, które mają największe trudności związane

z wejściem na rynek pracy,

- podniesienie kompetencji życiowych służące przewycięzaniu nieporadności życiowej, umożliwiających powrót do życia społecznego,
- przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami,
- integracja społeczna grup objętych Programem,
- stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
- dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację.

3. Kierunki działań.

Cele programu realizowane będą za pomocą działań:

- promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących o charakterze edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym,
- współdziałanie instytucji samorządowych z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością
- wspieranie inicjatyw lokalnych,
- organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- organizowanie kursów, szkoleń, warsztatów,
- tworzenie partnerstw, promowanie i wspieranie pracy w partnerstwie,
- promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych,
- badanie potrzeb i problemów mieszkańców,
- otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z lokalną społecznością i instytucjami pozarządowymi,
- inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodnie z celami programu.

VIII. Przewidywane efekty

- zdiagnozowanie potrzeb i problemów lokalnej społeczności oraz grup w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- objęcie wsparciem uczestników programu i ich rodzin,
- poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczestników programu,
- powstanie grup samopomocowych,
- zwiększenie kompetencji i umiejętności zawodowych,
- aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
- zintegrowanie ze środowiskiem osób uczestniczących w podprogramach,
- wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
- skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
- włączenie uczestników projektów do życia społecznego,
- planowanie i realizacja zadań w odpowiedzi na realne potrzeby mieszkańców,
- inicjowanie nowych form i metod pracy dostosowanych do potrzeb oraz możliwości grup i społecznością.

IX. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja prowadzone będą na bieżąco przez realizatorów Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Osie na lata 2016 - 2020. Celem będzie obserwacja zmian jakościowych i ilościowych pojawiających się podczas realizacji działań.